

Delegeringsbeslut

Datum
2026-01-27

§ 2

Nämnd/Styrelse	Kommunstyrelsen
Ärendegrupp	Beslut på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande, att nämndens avgörande inte kan avvaktas
Delegat	Kommunstyrelsens ordförande Marcus Lundberg
Föredragande	Marina Strandberg, ekonomichef

Beskrivning av ärendet

Den 4 november 2025 har Regeringskansliet publicerat "Justerad beräkning av administration i kostnadsutjämningen för kommuner" (Fi2025/02010).

I denna promemoria föreslås ändringar i tillägget för administration i kostnadsutjämningen för kommuner inom det kommunalekonomiska utjämnningssystemet. Förslaget innebär att tillägget i högre grad ska gå till de mest glesbefolkade kommunerna, samtidigt som befolkningsmässigt mindre kommuner även i fortsättningen ska få ersättning för merkostnader för administration. Syftet med förslaget är att låta modellen för tillägg för administration i kostnadsutjämningen även i fortsättningen vara enkel, samtidigt som den inte ska riskera att bidra till en kommunindelning som inte är hållbar på lång sikt.

Tillägget för administration föreslås utgå från en indelning av kommunerna i grupper utifrån folkmängd och invånardistans. I indelningen av kommuner införs ytterligare en gräns för invånardistans på 700 meter, och den nedre gränsen för folkmängd höjs från 8000 till 10 000 invånare.

Beslut

Arvidsjaur kommun lämnar remissyttrande till Justitiedepartementet, i enlighet med bilaga.

Beslutsfattare

Marcus Lundberg

Bilaga

Arvidsjaurs kommun
Árviesjávrien kommuvdna

Datum

2026-01-05

fi.ofa.k.remisser@regeringskansliet.se
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar avseende utredning SOU 2025:80 - Koordinatbestämda fastighetsgränser

Arvidsjaurs kommun välkomnar att promemorian fortsatt lyfter de särskilda administrativa kostnader som uppstår i små och glesbefolkade kommuner. Det är avgörande att dessa faktorer även framöver ges en tydlig plats i utjämningsmodellen för att säkerställa likvärdig service oavsett kommunstorlek eller geografiskt läge.

Förslaget om en ny invånardistansgräns bedöms som positivt. Den föreslagna utformningen speglar bättre de geografiska förhållanden som påverkar kostnadsnivåerna och utgör därmed ett steg mot en mer rättvis och träffsäker modell. Att höja den nedre gränsen från 8000 till 10 000 invånare är rimligt. Samtidigt vill vi understryka att befolkningsstorlek inte bör vara den enda styrande faktorn. Modellen behöver fortsatt väga in strukturella komponenter såsom avstånd, tillgänglighet och möjligheten att bemanna verksamheter, då dessa påverkar kostnadsnivåerna i hög grad.

Justeringen till 2022 års prisnivå är nödvändig och ändamålsenlig. Vi anser dock att modellen bör kompletteras med en mekanism för årlig indexerings för att undvika framtida eftersläpningar, vilket annars riskerar att urholka syftet med utjämningen.

Vi är i positiva till att förenkla modellen. Samtidigt vill vi betona att förenkling inte får ske på bekostnad av träffsäkerhet. En alltför förenklad modell riskerar att missa viktiga variationer mellan kommuner och därmed ge upphov till oönskade omfördelningseffekter.

Även om många små kommuner blir så kallade "vinnare" i förslaget konstaterar vi att omfördelningen i huvudsak sker mellan redan små och resurssvaga kommuner. Detta innebär att effekterna riskerar att slå hårt mot vissa kommuner som redan har begränsad ekonomisk handlingsfrihet.

Vi noterar att förändringarnas omfattning och den korta framförhållningen kan uppfattas som ett indirekt styrmedel för kommunsammanslagningar. Om detta är ett avsiktligt eller förutsebart resultat bör detta hanteras i en separat och tydlig process, då frågan är av principiell betydelse och påverkar kommunernas långsiktiga förutsättningar.

Vi vill särskilt framhålla att administrativa kostnader inte kan minska i takt med befolkningsminskning hur långt som helst. En viss grundläggande administration är nödvändig oavsett kommunstorlek. Vi anser därför att ett fast grundbelopp för kommuner under 10 000 invånare bör övervägas som komplement till nuvarande modell.

Sammanfattningsvis ställer vi oss positiva till flera av de föreslagna förändringarna, särskilt de som bättre fångar små och glesbefolkade kommuners strukturella förutsättningar. Vi ser dock behov av fortsatt utveckling av modellen för att undvika negativa effekter för redan utsatta kommuner samt för att säkerställa långsiktig stabilitet och förutsägbarhet. Kommunen är beredd att bidra med ytterligare underlag och erfarenheter i det fortsatta arbetet med att utveckla ett rättvist och hållbart kostnadsutjämningsystem.

Marcus Lundberg
Kommunstyrelsens ordförande